

освіти України. 05 квітня 2021 рік. URL: <https://sqe.gov.ua/yak-rozrobiti-strategiyu-rozvitku-shkol/> (дата звернення: 29.09.2023)

Любомира ІЛІЧУК

кандидат педагогічних наук, доцент, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, Україна

УПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ІНДИКАТОР ЇЇ ЯКОСТІ

Сьогодні якість освіти розглядається як один із ключових індикаторів якості життя, соціального й культурного благополуччя суспільства та економічного зростання. Якість освіти пов'язується з розвитком інновацій, коли інтенсивний розвиток суспільного інтелекту й освітньої системи є важливими факторами прогресу людства. За цих умов інформація стає найціннішим ресурсом, а якість освіти – ключовим аргументом для досягнення високого рівня життєвої і професійної компетентності особистості, який задовольняє потреби особистісного розвитку, а також запити держави й суспільства в соціально активних громадянах і висококваліфікованих фахівцях. У багатьох країнах світу якість освіти визначається як національний пріоритет і важлива передумова національної безпеки. І це не випадково, адже освіта і наука, впливаючи на всі сфери суспільного життя, є універсальними чинниками модернізації держави, включаючи технологічний, військовий, екологічний та аксіологічний аспекти безпеки. Важливо підкреслити, що якість освіти являє собою складну модель соціальних норм і вимог до особистості, освітнього середовища, в якому здійснюється її розвиток, й освітньої системи, яка їх реалізує на всіх етапах навчання. Відтак оцінка якості освіти здійснюється з огляду на суспільний ідеал освіченості людини, результати навчальної діяльності та ефективність функціонування освітньої системи [2, с. 10].

Одним із пріоритетних напрямів освітньої політики є розвиток і модернізація системи вищої освіти, важливим індикатором якості якої є упровадження освітніх інновацій. Інноваційні технології у вищій освіті

упроваджуються впродовж останніх десятиліть, відповідаючи глобалізаційним тенденціям інформаційного, технологічного і цифрового розвитку [3]. Інновації в освіті дають змогу вирішити протиріччя між традиційний підходом до організації освітнього процесу й потребами суспільства в якісно новій освіті. Вважаємо, що категоріальне визначення інновації в освітньому процесі може бути виражене у двох аспектах: як процес, що може бути повністю або частково пов'язаний зі змінами в освітній системі та відповідній діяльності, і як результат, що може включати оригінальні та новаторські підходи до організації освітнього процесу, нові методи і технології викладання й навчання. З огляду на це, інновації в освіті пов'язані з активним процесом розроблення, впровадження і поширення нововведень, їх гармонійним поєднанням із традиційними методиками та результатами творчого пошуку, застосуванням оригінальних ідей, методів і засобів, педагогічних й управлінських технологій в освітній практиці, що в результаті призводить до покращення якості навчання й переходу освітньої системи у якісно новий стан.

Освітні інновації визначаються як цілеспрямований процес часткових змін, спрямованих на модифікацію цілей, змісту, методів і форм навчання, способів та стилю діяльності в освітньому процесі, що забезпечують адаптацію освітньої системи до сучасних вимог та потреб ринку праці [1, с. 28]. Беззаперечно, що впровадження нововведень в освіті супроводжується позитивними змінами і є ефективним засобом розв'язання актуальних завдань закладу вищої освіти. Відтак їх застосування в освітньому процесі відіграє винятково важливу роль для якісної партнерської взаємодії і ефективної комунікації між учасниками освітнього процесу, що відповідає динаміці та швидкості соціокультурних змін у суспільстві, високим вимогам до підготовки конкурентоздатних фахівців інноваційного типу.

Існують різні класифікації освітніх інновацій, зокрема:

- за об'єктом впливу: педагогічні (створюють умови для якісних змін в освітньому процесі, навчанні й розвитку здобувачів); соціально-психологічні (сприяють організації сприятливого мікроклімату в освітньому середовищі,

формуванню високого рівня культури взаєностосунків між суб'єктами освітнього процесу); організаційно-управлінські (забезпечують подолання стереотипів консервативного стилю керівництва й формування нових партнерських відносин в умовах закладу освіти);

- за рівнем поширення: локально-технологічні (апробуються у певних закладах освіти чи/або на конкретних освітніх програмах); системно-методологічні (упроваджуються у межах всієї освітньої системи);

- за інноваційним потенціалом: радикальні (запроваджуються на основі кардинально нових засобів й інформаційних технологій, нейролінгвістичного програмування тощо); модифікаційні (спрямовані на удосконалення змісту, форм і методів освітнього процесу); комбінаторні (освітні й педагогічні традиції, які адаптовані до нового соціокультурного середовища) [2, с. 63].

Отже, одним із ключових пріоритетів діяльності закладів вищої освіти є забезпечення якості надання освітніх послуг із урахуванням потреб майбутніх фахівців і вимог сучасного інформаційного суспільства. Вирішення цього стратегічного завдання напряду залежить від системної модернізації вищої освіти й упровадження освітніх інновацій, які мають значні потенційні можливості для підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 1. С. 27–33.
2. Інновації у вищій освіті : проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
3. Терещук В. І., Ільченко А. М., Семенишина І. В. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*. 2023. Вип. 16. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7639008>

Ігор ГАЛЯН

доктор психологічних наук, професор, Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна